

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési penzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap”

Politikai, társadalmi- és a maros-
vásárhelyi „Jogász-Egylet” közlö-
nyének

VI-ik évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre
6 frt. Fél évre: 3 frt. Évnegyed-
re: 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj, legezélszerűbben postai utal-
vánnyal, a „Székely Hirlap” kiadó hivatalá-
nak Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Maros-Vásárhely, febr. 17-én.

Korábbi cikkünkben előadtak után igen
nevezetes kérdésnek tartjuk a közjegyzőknek mű-
ködhetési körét, a peren kívüli birói eljárások-
ban.

Mind a debreczeni ügyvédi, mind a maros-
vásárhelyi jogász-egylet a közjegyzők működési
körét a törvényjavaslat szabványain felül széles-
biteni kívánják, úgy a bírósági teendők keves-
bitése, valamint a közjegyzők fenntartása biztosí-
tása szempontjából.

Mi részünkről a törvényjavaslat erre vonat-
kozó intézkedéseit tartjuk a 98. §-ust kivéve cor-
rectnek, gyakorlatinak, nem csak azért, hogy a
közjegyző az ilyen peren kívüli ügyletekben a
legtöbb esetben csak is székhelyén járhat el,
egyebütt pedig csak is a bíróságok vagy azok
közgei hivatvák azok eligazítására, hanem azon
nézponctokból indulva ki, hogy ha a felek ilyszerű
ügyekben határozottan a közjegyzőkre utaltatnak,
számos költségekre is szoríttatnak, a közjegyzői
kényszer oly téren honosíttatván meg, a mely
nem is annak főfeladatát képezi, és végre ezen
peren kívüli ügyek elhalmozásával valódi hiva-
tásuknak, az okmányok kiállításának eleget tenni
nem lesznek képesek.

A törvényjavaslat kijelölván, miszerint a köz-
jegyző, a hitelesítés, bizonylatok stb. felvétele,
kiállítás, valamint a hagyatéki előzetes intézke-
désekben, a felek vagy a bíróság megbízatása
folytán eljárhat, ezen túl menni nem szükséges,
legfentebb kimondandó lenne, hogy a közjegyzők
székhelyeikben a váltóóvások elintézésére, vala-
mint a hagyatéki esetekben, a hol a törvény hi-
vatalból, zárlatot, leltár felvételét rendeli el, ezek-
nek eligazítására általánosan megbízandók és fel-
hatalmazandók, a hozzájuk intézett jelentés vagy
jelkézés esetében. A törvényjavaslat 92. §. a ha-
gyatéki osztály közjegyző általi eszközölését szabja

elé, ha az a végrendelező, vagy a nagykoru
örökösök akaratja, sőt a 98. §. értelmében az
osztály megtételét maguk a bíróságok is áttehe-
tik a közjegyzőre, és ily esetben csak a végha-
tározat és jóváhagyás illetné a bíróságot.

A mennyiben az első esetet, a közjegyzői el-
járásra indokoltnak látjuk, az utóbbi 98. §. ese-
teket mind a felek érdekében, mind pedig a birói
gyorsabb kezelésre nézve czélszerűnek nem tart-
juk, sőt egy oly kibuyó lyuknak nézzük, a mely
a bíróságoknak teendőik egy és unalmas részétől
megmenekedésre alkalmat ad, míg másfelől indo-
kolatlanul a felek a közjegyzőknek az időveszt-
és és fáradságukért tetemes díjakat fizetendnek.

Kiválóbb és nevezetesebb kérdés tárgyát ké-
pezi a közjegyzői kényszer behozatala. A köz-
jegyzői kényszer alatt értetik a törvény azon in-
tézkedése, mely szerint bizonyos szerződések ér-
vényére nézve megkívántatik, hogy azok közjegy-
zői okmány által bizonyíttassanak, más szóval,
hogy azok közjegyző előtt és általa állitassan-
nak ki.

A közjegyzők igénybevétele általában a fe-
leknek tetszésére levén bizva, azon kivételek a
közszabály alól (nulla regula sine exceptione;) *melyekben a felek a jegyzőkhöz folyamodni tar-
toznak, képezik a jegyzői kényszert, és azokat a javaslatotörvény a 26. §-a sorolja elé és ezek a
következők: 1-ör az ingatlanok tulajdon jogának átruházása iránti; 2-ör a házassági szerződések; 3-ör a házastársak által egymás irányában kiadott kölcsön-adóslevelek és adósság elvállalások; 4-szer ajándékozások, ha az ajándékozott ingó tárgy át nem adatik; 5-ször vakok siketek írásbeli szerződések, ha ez utóbbiak írni nem tudnak.*

Mellőzve azon több oldalról felmerült érve-
lés komoly és tartható voltára kiterjedni, misze-
rint a közjegyzői kényszer a közjegyzők anyagi
állapota biztosítására szükséges avagy nem szük-
séges, csak arra utalunk, hogy egy intézmény
életbeléptetésénél nem lehet a főczél irányadó,
az által néhány egyénnek jövedelmező állást biz-
tosítani, hanem hogy az által a feleknek és egy-
üttal az államnak érdekei és haszna mily mér-
tékben éretik el, ezen szempontból kiindulva ke-
letik nem csak az egész közjegyzői intézményt,
hanem különösen az ugynevezett közjegyzői kény-
szert vizsgálnunk és tekintenünk.

A közjegyzői intézmény főfeladata az lévén,
hogy a közhiteli okmányok használata által, a
felek jogaik, jogi tényeik a bizonytalanság, az el-
vesztés eseteitől minél inkább megóvassanak, és
hogy egyuttal a bírósági teendők apasztassanak,
a közjegyzői kényszer eseteit közelebbről vizs-
gálva el nem tagadhatjuk, hogy azok által is az
említett főczél minél inkább megközelítése tü-

zetett ki, főleg az idézett 26-ik §. 2., 3., 4. és
5. eseteinél.

Az élet tapasztalatai elég kiáltóan bizonyít-
ják, hogy a valódi hitelezők a csőd eseteinél, de
az eladósodás eseteiben is, a házastársak közti
alszerződések által mily mérvben károsíttatnak
meg, játszatnak ki, a miért a házaselek közti
szerződések ilyenképeni megszorítása, ezen most
létező visszaélések megszüntetésére vezetend.

Hasonló czél éretik el, a különben is ritkán
előforduló ajándékozási eseteknél, valamint a va-
kok és siketek írásbeli szerződéseinél, ha azok
közhitelüleg vétetnek fel, ez által el lévén ke-
rülve az ajándékozásoknál az indulat hevéből szár-
mazó meggondolatlanság, az ezt és valamint a
testi fogyatkozásokat felhasználó visszaélés és ká-
rosodás.

A debreczeni ügyvédi-egylet a közjegyzői
kényszer behozatalát nem csak pártolja, hanem
azt a törvényjavaslatban kijelölt eseteken kívül
bővebben kiterjeszteni véleményezi, mint például,
hogy minden írásbeli kétoldalu szerződés írni
vagy olvasni nem tudó egyének közt hasonlóan
a közjegyző által készíttessék stb.

A maros-vásárhelyi jogász-egylet nem csak,
hogy nem osztja az ügyvéd-egylet nézetét, hanem
határozottan a közjegyzői kényszer ellen nyilat-
kozik, érveléseiben többek közt felhozván, misze-
rint a kényszer az általános polgári jogok sza-
bad gyakorlatát sértvén meg „volenti non fit
injuria” jogi felv szerint, jogi tényeik még elő-
nyös és czélnek megfelelőbb eligazítására a fe-
lek nem szoríthatók annyival is inkább, mert -
felek egyuttal kiszabott költségek hordozására is
köteleztetnek, a mi ezen intézmény népszerűtlén-
ségére inkább, mint az ellenkezőre vezetne, más
felől a közjegyzők életbeléptetése a bírósági szék-
helyeken nem általánosan csak a nagyobb köz-
lekedéssel és forgalommal bírókon egyelőre léte-
síthetők, az ezen helyektől távol esők, a közle-
kedési nehézségek vagy szegénység miatt képte-
lenek a törvény ezen intézkedésének eleget te-
hetni. A jegyzői okmányoknak nyújtott előnyök-
ból főleg arra minősített képzett egyéneknek al-
kalmazásától feltételeztetik ezen intézmény igény
bevételét és meghonosulását elérhetni.

A jegyzői kényszer kérdése eldölése kiváló
fontosságu ezen intézmény sorsára nézve és sze-
rény nézetünk szerint, nem csak a szorosán vett
közjegyzői okmányokat, hanem a nem peres ügyek-
beni jegyzői műveleteket is illetőleg a kényszer
alkalmazását, úgy a felek, — valamint a köz-
jegyzők saját érdekében lehetőleg megszorítva és
a legszükségesebb esetekben lehet és kell szabá-
lyozni. Így például a törvényjavaslat 26. §. a)
pontja alatt jelölt kényszer az ingatlan javak tu-
lajdon joga átruházását illető szerződéseknel azok-

nak mindennap előforduló és a legtöbb esetben egyszerű voltuknál fogva igen súlyos kötelezettséget és egyúttal költséget hárítva a felekre, hasonlóan a 98-ik §. a bíróságoknak megengedett önkény, hogy az ő hatáskörükhöz tartozó hagyatéki osztályok eligazítását is a közjegyzőkre átruházhassák, azoknak még hoszadalmasabb, bizonytalanabb és hasonlóan költséggel járó voltukért célarányosnak és indokoltnak nem tarthatunk, sőt ez utóbbi esetben a közjegyzők ilyeszerű agendumokkal annyira elhalmozthatnak, hogy ebbeli megbízatásuknak kellő időben meg nem felelhetvén, vagy más sürgősebb teendőket megelőzni lesznek kénytelenek, vagy a 156. §. szerint a bíróságok által kiróható pénzbeli büntetéseket kivetítve.

A felhozott okokért a jegyzői kényszer és a bírósági szabad rendelkezési jog megszorítandó és szabatosan kijelölendő a már általunk fentebb érintett esetekre nézve, egyúttal közjegyzői kamarák és fegyelmi bíróság önállósága, ez intézmény kifejlődése érdekében a törvényszéki elnököknek és ügyészeknek az egyes jegyzők felett engedett tulnyomó befolyása alól biztosítandó, és így a felek szabad elhatározása, a közjegyzői intézmény függetlensége, a bírósági közegek közreműködésével lehetőleg összehangzásba hozandó lenne.

Figyelmet érdemlő a törvényjavaslat 187-ik §-a, mely a zugirászat meghatározása és annak megfenyítéséről intézkedik.

A zugirászat, jogi életünk káros és annyira elterjedt kinövése megfékezésére, léteznek ugyan jelenleg is korlátozások, mint számos kormányrendeletek, sőt a királyhágón innen érvénybelévő büntetőtörvény 300. és 301. §§-ba meghatározva van büntetési mértékek, ez utóbbiakban politikai szempontok az irányadók, míg amazok szépen ad acta tétetvén, a zugirászat megzabolázására pozitív eredmény eddigelő nem volt, sőt ép azon közegek némelyike, kiknek hatáskörükhöz tartozott és tartozik a zugirók megfenyítése, őket nem csak elűrték, sőt pártfogolás alá vették, a mire azujabb időben is volt nem egy példa.

TÁRCZA.

A szakácság történelméhez.

(Folytatás.)

Ugyanazon rómaiak előtt, a kik a legyőzött görögöktől tanulták el a kenyérsütést, a történész Livius idejében a kenyérnek hat neme volt ismeretes; étkezések alkalmával az eledelnek három fogásban hordattak fel, melyeknek elseje tojásból, osztrigából s más étvágygerjesztő eledelből állott; erre a főétkek következtek s végre a gyümölcs és tésztaemlékből álló deszert következett. Egyetlen ily ebéd már Luenlusnak többbe került, tízezer tallérnál. Ugy, hogy az idősb Cato méltán csodálkozhatott, hogy mikép állhat fenn egy állam, melyben egy hal drágább, mint egy ökör. De a tulzás itt még nem érte el tetőpontját. — Vitelius, ez a császári disznó, a mint őt Tacitus jellemzően nevezi, hét hónap alatt negyvenkét millió tallért pazarolt ételre. Vénus császárnak egyetlen egy vacsorája tizenkét ember számára negyed millió tallérba került.

A legörültebb volt e tekintetben Heliogaballus, a legundókébb mindazon császári szörnyek közt. Meg nem elégedve az ételekben volt pazarlással, ebédjeivel egy sorsjátékot kötött össze, melynek folytán a vendégeknek egyenként tíz tevé, medve vagy struccmadár, vagy tíz font arany jutott részre, s a legdrágább, a legkritikább virágoknak akkora halmazával borította el vendégeit, hogy közülük többen megfuladtak. Hihetetlen volna, hogy amaz időkben egyetlen egy ebéd többbe került, mint egy egész hadsereg felszerelése, ha nem tudnók, hogy a legközönségebb eledelnek flamingó — agyvelőből, páva és papagály nyelvből állottak, és hogy a legnagyobb és a legpompásabb építményeket építették a végre, hogy azok-

Itt lenne helye a törvényszéki elnökök és kir. ügyészek ellenőrzését és hatalmi körét kiterjeszteni és kötelezővé tenni annak gyakorlatát.

A törvényjavaslat a zugirászat megfenyítését az illető járásbírók hatáskörük alatt hagyja meg, míg a debreczeni ügyvéd-egylet a jegyzői kamarák hatósága alá helyezni, a maros-vásárhelyi jogász-egylet e tekintetben egy külön törvényjavaslat és ennek alapján törvényt alkottatni kíván, a mi feleslegesnek mutatkozik, a közjegyzői törvényjavaslat szabatosan intézkedvén róla.

Molnár Zsigmond.

— Országgyűlés. A képviselőház febr. 14-iki ülésének napirendjére, a kérvények tárgyalása volt kitűzve, legnagyobb részét azonban az interpellációk vették igénybe. Az interpellációkat, Borlea, nemzetiségi képviselő, azon határozati javaslata előzte meg: hogy a 21-es bizottság találjon ki valami oly arcanumot, mely a nemzetiségek jogos igényeit kielégítse. Zichy Antal a felől tudakozódott, hogy a közoktatásminiszter micsoda eljárást fog követni, az orthodox és neolog izraelita községekkel szemben. Gulner Gyula az igazságügyminiszter rendelete ellen perorált, melyet a rangfokozatok tárgyában, közelebbről adott ki. Madarász arról akart volna felvilágosítást szerezni, hogy kinek mennyi adóssága van s miként lehetne segíteni az ország rossz hitelén. Tisza László egy régebbi tett interpellációját melegeztette föl, a székely huszárezred lóalapjának kifizetése tárgyában. Orbán Balázs a görögényi uradalom szomorú sorsa fölött kesergett. Zsedényi a felől kérdezősködött, hogy valjon szaporodtak-e a külföldi favásárlók jelentkezései a közkiállítás befejezése után, azon sok költséges következtében, melyet a magyar kormány a kiállításra pazarolt. Ezen állammentő interpellációk után, a kérvényi bizottság jelentése, vita nélkül elfogadtatott.

(S.—y.) Most, midőn pár nap múlva a kir. közjegyzőségről szóló törvényjavaslat országgyűlési tanácskozás tárgyát képezendi: — idő- s alkalmoszerű lesz az ugynevezett közjegyzői kényszeréről, mely valamint az országgyűlés kebeléből kiküldött jogügyibizottságban, úgy az osztályokban is élénk vitatkozásra nyújtott alkalmat — szerény nézetünket annyival inkább e lapokban elmondani, mert a m.-vásárhelyi jogász-egylet m. é. közgyűlé-

ban minden tengerek halait, minden országok madarait a murmutért a pávát, osztrigát és a csigát meghízlalják s hogy hadserget küldöttek ki azért, hogy egy főember asztalára valamely nyálánságot meghólitson.

Borzadva fordítjuk el szemünket ez örült fényűzésből, melynek semmi köze nem volt az izlés törvényeivel s nyílt ellentétben állott a táplálkozás követelményeivel mely nemcsak a római gyomrokat de a római birodalmat is tönkre juttatta. Fordítsuk tekintetünket a németek mértékletesebb ételeire. Mind az, a mit Plinius és Tacitus a német mérsékletességéről írunk, nem valami épületes hangzású zableves, vadalma és aludtáj, voltak ezen írók szerint, a németek egy düli eledelük. Azonban ezen tudósítások felette hiányosok s legfőkébb a mai Sveicz-, Sváb- és Bajorország némely törzseire voltak alkalmazhatók. A régi gallokról merőben más tudósításaink vannak.

Összeapritott növénygyökerek megfőzve és az erdei gyepen kitárolt ökröbőrre faedényekben feltálya; különböző gabonanemek lisztjéből készült gombóc; szenen sültt hú, ezek valának a gall konyha alap-eledelai. Athénáusnak egy leírása a második évszázad végéről, egyfelől a homéri hősök gazdag huseledelére, másfelől az amerikai vadak falánkására emlékeztet bennünket. „A gallok eledelai, így szól ő — kevés kenyér, de sok részint főtt, részint sült vagy pörkölt husból áll. Ezen eledel tiszta és étvágygerjesztőleg vannak elkészítve, de a mód, a melylyel elköltik, nem valami izléses. Kezökkel, mint az oroszok, megragadnak egész husdarabokat s fogaikkal széttépik, ha ezen a módot egy darab hus nem akar elszakadni, azt egy kis késsel, melyet mindig maguknál hordoznak, közel a szájuknál elmetélik. Folyók és két tengerök, melyek őket környezik, halakat is szolgáltatnak számukra, melyeket ők só- és eczettel fűszereznek. Olajjal nem igen élnek, minthogy az náluk ritka; italukba kőménymagot vegyitenek. „A régi németek bő-

sén is a közjegyzői kényszer kérdésében nézetünkkel egybehangzólag nyilatkozott.

Elméleti szempontból fogva fel e kérdést, nagyon kíváncsok volnánk, hogy mind azon jogügyletek, melyek a közjegyzői kényszer védők által a közjegyzőkhöz kényszer mellett szándékoltatnak utasítottai, kivétel nélkül mindég közjegyzők közbejöttével jöjenek létre, vagy legalább ezek által hitelesíttessenek; de bármennyire is kíváncsok, ezt hazánkban ez idő szerint csak nagy áldozattal kereshetjük, s éppen ezért jelenlegi viszonyaink között célravezetőnek nem tartjuk. Kisértük meg ez állításainkat némileg indokolni.

A közjegyzői kényszer támogatására rendszerint következő érvek hoztak föl:

hogy a közjegyzői kényszer Franciaország, Belgium s a Rajna vidékén, sőt Bajorországban is évek során á eredményteljesen fennáll, sőt ehez hasonló intézkedés 1848. előtt hazánkban sem volt idegen;

hogy mindennemű birtokváltozások a közjegyzői kényszer védők javaslata szerint mulhatatlanul bejelentetvén s ehez képest a nyilvántartások kiigazításán, ezeknek hitelességük megszilárdul;

hogy a közjegyzőkhöz kényszer mellett utasított fontosabb jogügyletek felett kiállított okmányok ahhoz értő gyakorlott egyének által szabatosan szerkesztetvén, azoknak elferdíthetése s érthetlensége vagy kétértelműsége miatt gyakran származni szokott pereknek eleje vétetnék;

hogy a kényszer behozatala által a közjegyzőknek nagyobb jövedelmi forrás nyújtatók, s így ilyen állomásokra alkalmasabb egyének vállalkoznának, míg ellenben kényszer nélkül a közjegyzők csak a nagyobb forgalmu városokban vagy helységekben találnának foglalkozást.

Vegyük most ezen érveket rendre, hogy mennyire állják ki a szigorú bírálatot.

Nagyon tévednek azok, kik azt hiszik, hogy ha valamely intézmény az elhaladott külföld valamely részében életképesnek s célravezetőnek is mutatkozik, azért már nálunk is olyan kell, hogy legyen. Így van ez a közjegyzői kényszerrel is; mert a kényszer e szempontból védők nem veszik tekintetbe a mi népességi-, közlekedési-, nemzetgazdasági, s pénzforgalmi viszonyainkat, s nem hasonlítják össze ezeket az illető külföldi ilyen viszonyokkal. Franciaországban például a közjegyzői kényszernek meghonosítása már annak behozatalakor semmi nehézséggel nem járt, mert népességi viszonya, s közlekedési eszközei már akkor olyanok voltak, hogy lakosai a közjegyzőt igen csekély nehézséggel könnyen igénybe vehették, sőt azt igénybe venni kényszer nélkül is utálva voltak, nem lévén ottan olyan közegek, mint nálunk csak

völködtek husban. Erdeik és mocsárai bővön szolgáltatnak bölényt, különféle szarvasokat, medvét, hiuzt, viziutkot, dobogómet és gólyát. Kedvencz husok azonban, hosszú időn keresztül a disznóhus volt. A disznót nem csak falun tenyésztették, hanem a városok utcáira is tele voltak azzal. Fülöpnek, Vastag Lajos unokájának halálát Párizsban egy disznó okozta, mely lovának lábai közékerülvén, az megvadította. A tizenhatodik század közepén egy üzlet létezett Párizsban, melyben főtt disznóhúst árultak, úgy szintén a mártás készítőinek egy csehé állott fenn, mely mártást árult, melyet megvásárolva hazavitték a végre, hogy az eledelüket vele izletes ebekké tegyék.

A mint a németek szorosabb összeköttetésbe jöttek a rómaikkal egyre többet sajátítottak el a római konyha finomabb szokásából. A zelső frank királyok idejében az étkezés, minden egyszerűség mellett, római színezetet nyert. Az evést veteménynyel kezdték, melyet nyersen vagy salátául ettek, az étvágy fölgerjesztésére, mire bort ittak és tojást ettek. A második fogás husnemékből állott, melyek piramisokban voltak feltálolva; a disznóhus még ekkor is megtartotta elsőbbségét. Csemegéül sütemények és gyümölcsök szolgáltak.

Nagy Károly a német erkölcsök tulajdonképi megalapítója, a német konyha javulására is nagy befolyással volt, névszerint a kerti vetemények miveltetésére vonatkozó rendeletei által. Ő maga igen mértékletes volt, ebédje rendszeren csak négyféle eledelből és egy tál vadsültból állott, ezen eledel közt a bornyuvese, csukafark és libabőr, képeztek a nyáláns falatokat. Általában a német elődök izlése a tizenharmadik század közepéig igen nyersnek tűnik fel.

Földönkívüli János király idejében még megérték a tengeri főkát, a toubadourok idejében a eczettel, míg a heringet a tizenkettedik században ismerték meg Normandiában.

• Minden községben 1818 előtt voltak u. m. az úgynevezett nemes személyek s hites assessorok, kik a közjegyzői teendőket teljesíthették volna. Franciaországban tehát a közjegyzői intézmény már akkor csaknem nélkülözhetetlen lévén, az ottan annyira meghonosodott, hogy szinte merjük állítani, miszerint mindazon jogügyletek, melyek a közjegyzőhöz kényszer mellett vannak utasítva, már kényszer nélkül is mindig a közjegyző előtt köttenének.

Hasonló viszonyok, mint Franciaországban, forognak fenn Belgiumban s a Rajna vidékén is.

Szintén fennáll a közjegyzői kényszer Bajorországban is; figyelembe veendő azonban, hogy ottan a közjegyzői kényszer behozatala előtt különösen az ingatlanok átruházása iránti ügyletek csak úgy voltak érvényesek, ha a felek személyes jelenlétükben a bírói hatóságnál hiteles jegyzőkönyvbe ígdtatva kötötték; és miután ottan a bíróságok száma kevesebb, mint a közjegyzők, s oly helyeken is székelnék közjegyzők, a hol bíróságok nincsenek, igen természetes, hogy a közjegyzői kényszer behozatala eltekintve az ottani népesedési-, közigazgatási-, s pénzügyi viszonyoktól, — már csak az ezelőtti intézkedés megszüntetése után Bajorország népeire áldásos, a forgalom szabadságára nézve pedig haladás volt.

Igaz, hogy a közjegyzői kényszer hazánkban sem új, mert 1848. előtt a nemesi fekvő javak örökös átruházására megkötött, hogy az köz-pecsét alatt s hiteles személyek előtt fogatosítottassék (perennalis fassio;) de nem szabad számításunk kívül hagyui, hogy az akkor fennállott magánjogi rendszerünk szerint az ősi nemes fekvő javaknak közforgalomba hozatala rendszerint tiltva volt, s így a fennebb említett kényszerítő intézmény magánjogi rendszerünkkel összefüggésben állott. Mindamellett őseink még azon időben sem mentek oly messze, mint a közjegyzői kényszernek jelenlegi védői, mert a nemesi fekvők felett magán pecsét alatt kötött ügyletek Erdélyben a gyakorlat által érvényeseknek tekintettek, Magyarországon is legalább múlt, azaz zálogos birtokot adtak, míg a közjegyzői kényszer ily átruházásokból még időlegesen birtokot sem enged.

Tekintsük most az előadottakkal szembe hazánkban jelenlegi viszonyait: a hol gyér népesedésünk, rozszak s időszakonként csak nem lehetetlenek közlekedési eszközeink, csekély pénzforgalmunk, rendezetlen birtokviszonyaink, s fekvőségeink az ősiség nyügától felmentve, a közforgalomnak kivétel nélkül átadva; mindezek oly tényezők, hogy a közjegyzői intézménynek bár csak bizonyos fontosabb esetekben kényszer mellett behozatalát nem hogy ajánlatossá, de csaknem lehetetlenné tennék.

Még csak azt vagyunk bátrak a szempontból felhozni, hogy Ausztriában 1850-ben a közjegyzői kényszer

bizonyos ügyletekre nézve behozatván, az annyira czélszerűtlennek mutatkozott, hogy alig két év múlva a kényszer csupán a váltóútasokra nézve tartatott fenn, jöllehet ottan a közjegyzői kényszer mellett kedvezőbb viszonyok ha. czolnak, mint nálunk; sőt 1871-ben, midőn Ausztriában a közjegyzői intézmény megújított, a közjegyzői kényszer behozatala mellett, úgy a mint az nálunk czéloztattik, még szó sem emeltetett; s csak is bizonyos nemű okmányoknak közjegyzők általi hitelesítése rendeltetett el kényszerítőleg, de már csak ennek megszüntetése is közelebből élénken hangsúlyoztatik: — Franciaországban pedig egy egész társulat alakult, a mely a többiek között az oly huzamos időn át gyakorlatban volt, közjegyzői kényszer megszüntetése érdekében egyengeti az utat. — Ezen jelenségek mind nem a kényszer előnyös voltát igazolják.

— A bírák és bírósági hivatalnokok rangfokozata tárgyában a hivatalos lap 26-ik számában megjelent s az illető bírói körökben általános neheztelésre talált igazságügyi miniszteri rendeletre a főváros első foku bírái s ügyészei emlékiratot szerkesztettek, melyet az ügy érdekességénél fogva röviden ismertetünk:

Kétségbe vonja az emlékirat a szabályrendeletet már közjogi szempontból, mert a bírák és ügyészek rangfokozatának szabályozása a bírói hatalom gyakorlását meghatározó, úgy a bírák és ügyészek jogelőnyeit s törvényes igényeit megállapító és biztosító törvényekkel szoros összeköttetésben áll, ily módon és ily alakban oly jogokról rendelkezik, melyek a fennálló törvényekhez képest csak törvényhozási úton s törvény által volna szabályozhatók.

E től eltekintve az emlékirat öt pontban sorolja föl szóban levő szabályrendeletei szembeni sérelmeit:

1. A kinevezési jog gyakorlását szabályozó törvények, tekintettel az ezen jogot gyakorló személyek közjogi állása s az ebből folyó jogok és jogelőnyök törvényes hatályára, mind a törvénykezesi, mind a közigazgatási tisztviselők rangosztályozásánál elég világosan megjelölik a felsőbb és alsóbb rangú államhivatalnokok közti határvonalakat a szerint: a mint ezek törvény alapján a Felsőgétől a királytól, vagy pedig csak valamelyik miniszter által nevezetnek ki.

A neheztelt szabályrendelet azonban ezen törvényekkel ellenkezőleg s az azok alapján szerzett jogok sérelmével, úgy a királyi és miniszteri jogok összetévesztése és zavarásával, a király a Felsőgétől kinevezett kir. törvényszéki és járásbírákat és kir. ügyészeket a miniszteri kinevezéstől függő felsőbb bírósági segéd-tanácsjegyzőkkel, fogalmazókkal sat. a szintén a Felsőgétől kinevezett albirákat és alügyészeket pedig a felsőbb bíróságok segéd-fogalmazóival s a törv.-széki segéd-hivatal igazgatóikkal sorozza egy rangosztályba; sőt a miniszter által kinevezett bírósági segéd-személyzet bizonyos osztályait, t. i. a felsőbb bíróságok tanácsjegyzőit, elnöki titkárait a király a Felsőgétől kinevezett bírák- és ügyészeknek; a segéd-tanácsjegyzőket s fogalmazókat pedig az albiráknak és alügyészeknek egy rangfokkal fölébe helyezi.

2. Az 1871. VIII. és XXXIII. t.-cikk a bírói ügyészi, albirói s alügyészi hivatalok elnyerhetésénél bizonyos érettségi kort a 26-ik év betöltését s ügyvédi qui alifiticiót követelnek, míg a bírósági segédhivatalokat u. m. a felső bíróságok tanácsjegyzőseit, fogalmazóságait sat., ezen életkornál fiatalabb s az előirt qualificatióval még nem bíró egyének is elnyerhetik elnyerik.

Ezen törvényes minősítvények tehát különösen a felsőbb bírói állomások elnyerhetésénél a bírák s ügyészeknek az ugyan azon pályán s ugyan azon cél felé törekvő, de a mondott qualificatiókkal még nem bíró felsőbb bírósági tanácsjegyző sat. fölött már oly jogokat és előnyöket adnak, melyeket ezek korunkhoz s a diploma el, vagy el nem nyerhetéséhez képest csak évek múlva s esetleg, ha t. i. a vizsgán áthatolni nem képesek, soha sem nyerhetnek el.

A törvény által követelt ezen minősítvényekből szerzett jogok és előnyök pedig meg vannak sértve azáltal: ha a bírói állomásokra még e csak lőkészülőnek tekintethető bíróság e segéd és kezelő személyzet az idézett törvényben már törvényesen felállított kategóriák összeállításával a bírói és ügyészi karba beékelve, s azokkal egy kategóriába, sőt azok felé helyeztetik.

De tekintve a bíráknak s az állam körédekai képviselésére hivatott ügyészeknek a törvényben körülírt s nemcsak szoros jogi értelemben, hanem a nagy tömeg fogalmait szerint is, a saját képpeni hivatalos rangot képező határhörét, a független önállóságát s elmozdithatóságát, hogyan is lehet a törvény által követelt bírói tekintélynek a népelőttilealázása, s ez által a közigazgatásigazgatás hátránya nélkül a király a Felsőgétől nyert hatalomnál fogva, a Felsőgét nevében élet s vagyon felett függetlenül igazságszolgáltatató bírákat, úgy az állam körédekait képviselő, s a járásbírásságokkal együtt még hivatali főnökséggel is felruházott ügyészeket azon felsőbb bírósági tanácsjegyzőnek utánna, azon fogalmazóra pedig egy rangba helyezni kiknek a törvény sokkal jelentékenyebb hatáskört ad, mint egy törvényszékijegyzőnek, a menyenyiben t. i. az ülés tanácskozási-könyvek szerkesztése körül egy és ugyan azon teendőiken felül a t.-székijegyző a törvény értelmében a bűnvádi ügyekben oly nagy fon-

tossággal bíró végtárgyalási jegyzőkönyveket is szerkeszteni s a sokkal nagyobb képességet, önállóságot és gyakorlatot igénylő bűnvádi vizsgálatokat is teljesíteni tartozik.

3. Hazánkban továbbá, az aljólut korszak kivételével, azon kir. hivataloknál, hol a jogkörök homogen természetű, a rang osztályozása megengedte, a rangfokozat a napidj osztályzat megállításánál mindig a fizetés nagysága volt mérvadó.

Ezen elvek nyertek legújabbban az 1870. VIII. és XXXII-ik törvényekben is alkalmazást.

Az 1871. VIII. t. cz. §-ban ugyan is a kinevezési jogról, a bírói minősítvényekről és jog körül szóló törvények tekintetbe vételével, az összes bírói és bírósági személyezés a főbb kategóriák szerint más bizonyos rangsorozatba osztályozva lett.

Az 1871. XXXII. t. cz.-ben pedig ezen osztályozáshoz s a fizetés nagyságához képest, más bizonyos rangfokozat is állapítottat meg.

Ezen törvényeknek s a törvényhozó területnek ebben nyilvánuló intenciójának tehát azon tisztviselők rangosztályozásánál, kik a törvény által szerzett specialis jogaik sérelme — nélkül egymásközt rangsorozhatók, — a magas miniszterium előtt annyival inkább irányadóknak kellett volna lenni, minthogy ezen szabályrendelet is elismeri, hogy a neheztelt kérdés törvényes szabályozása, a törvényhozó testület jogköréhez tartozik.

Ezen törvényeknek és intenciónak figyelmen kívül hagyása pedig az igazságszolgáltatás hátrányára előreláthatólag sok fogalom zavart, vizszásságot és bonyodalmat idézend elő.

Csak pár esetet említve; miként lehetne különösen egy Buda-pestén alkalmazott bíró, ügyész, albiró vagy alügyészről a jelen mostoha viszonyok közt azt várni, hogy ha előbbre jutni kíván, nagyobb fizetését kevesebbel, király a felségétől nyert decretumát egy miniszteri decretummal, s törvény által biztosított nyugdíjjal összekötött elmozdithatlan állását, egy miniszteri rendelkezéstől függő állással, cserélje fel. Más oldalról pedig minő visszaállás volna, egymagát jobb rangba helyezte, de kevesebb fizetésű tanácsjegyzőt a jelen mostoha viszonyok között mintegy arra kényszeríteni; hogyha magának jobb létet szerzeni óhajt, mondjon le rangelőnyéről s egy nálla alsóbb rangba helyezte, de sokkal jobb fizetésű bírói vagy ügyészi állomáért folyamodjék?

Az ily visszaállás helyzet, pedig a hol az előbbre jutás ekként akadályozva, vagy bizonyos viszonyok közt majd nem lehetlenítve van, a munkakedv. előlése által az igazságszolgáltatás merő hátrányára szolgál.

4. A neheztelt szabályrendelet továbbá ellentmondásban van azon fogalmakkal is, melyek a kérdéses hivatalok jogelőnyeire nézve a magyar igazságügyiminiszterek nyilatkozatai és cselekvényei folytán a gyakorlati téren érvényre jutottak.

Köztudomású dolog ugyan is, hogy Horváth Boldizsár időközben miniszter ur a pótbírák szervezésekor a törvényhozó testület előtt kijelenté, hogy azok első folyamódású törvényszékek bíráival egy kategóriában állanak a eléggé ismert tény az is: hogy a legutóbbi kir. tábla bírói kinevezésekor az egyszerre kinevezett t.-széki bíró, az első oszt. pótbírónak elébe tétetett. Ily előzmények után tehát hogyan történhetnék jogosan az, hogy a t.-széki bíró a kir. táblai p. bírónál egy rangfokozattal alább helyeztessék?

De köztudomású dolog továbbá az is, hogy a törvénykezés szervezésekor a kir. táblai pótbírák s a legfelsőbb bíróság segéd-személyzete az időközminiszter által egyenesen felhiva lettek arra, hogy a szervezendő bírói állomásokra folyamodjanak.

Ezen felhívásra az akkor uralkodó fogalmakhoz képest azon hitben, hogy a magasabb állásba jutandnak, egy legfőbb ítélőszéki elnöki titkár törvényszéki bíróságért, egy kir. táblai fogalmazó és tiszteletbeli miniszteri titkár stb. albiróságért folyamodott, hová azok ki is neveztettek. Az illetők tehát ezen szabályrendeletnek a törvénykezés szervezése után két évvel későbbben történt megjelenése miatt még csak most látják, hogy tévuttra vezetés deg-radálva lettek.

5. E pontban végül felhossa az emlékirat, hogy a velünk ugyanazon egy fejedelemin alatt egyesült osztrák tartományokban is a t.-széki bírák és ügyészek az 1869. április 24-én kelt 48. t. cz. 4. §-al a VII. rangosztályba soroztattak, mely körülmény különös tekintetel érdeme azért, mert a bírói hatalom gyakorlására nézve a bíráknak a közös fejedelemin viszonya itt és ottugyan az, s a törvény és igazság mindkét helyen a közös fejedelemin nevében szolgáltatik ki.

A m. kir. bírák és ügyészeknek az osztr. tartományok bírói s ügyészeinél egy ranggal leendő alább helyezése tehát nem csak a magyar bírói s ügyészi hivatal éstekintély, de a m. király a Felsőgét jognimbuzának is kissebbitésével járna.

A memorandum igen szépen indokolja továbbá, hogy az nem a megsértett hiúság vagy üres cim és rang utáni kapkodás szüleménye, hanem egyedül a törvény alapján szerzett s az által biztosított jogok s igények előnyeinek a legfelsőbb helyről származó bírói hivatalom tekintélye megvédése és fenntartási kötelességének szükség-szerű folyamánya.

Mind oly évek biz ezek, melyek ellen harcolni üres kísérlet marad, s melyek semmi kétségünk,illetékes helyen kellő és mielőbbi méltánylásban részesülendnek.

(Vége köv.)

— A törvényszékek és járásbírók biráinak gyűlésén a magyar főváros első folyamodású törvényszékei és járásbírói teljes számmal voltak képviselve. Tárgya volt a rangfokozat és napidíjak megállapítására vonatkozó igazságügyminiszteri rendelet ellen készített memorandum megvitatása.

Az érdekes gyűlés reggel 9 órától délutáni 1 óráig tartott, mely idő alatt tág terök nyílt a bíró uraknak az igazságügyminiszterium által a bírói karon elkövetett sérelem ellen tiltakozásuknak erős szavakban kifejezést adniok. Az igazságügyminiszterium ugyanis annyira megalázta a törvényszékek és járásbírók biráit, hogy a miniszteriumok és kir. tábla segédfogalmazóival helyezte őket egy rangfokozatba.

A szónok közül többen határozottan kijelentették, hogy a memorandumot egyenesen az országgyűléshez kell benyújtani, mert a miniszterium, mely megfontolva követte el a méltánytalanságot, nem orvosolhatja sérelmeket. Sokan ismét abban a véleményben voltak, hogy ezt a rendeletet aligha méltatta az igazságügyminiszter csak a legkisebb figyelmére is s azért újlag föl kellene hívni bölcs belátását annak megváltoztatására. — A hosszas disputa után végre több szavazattal azok győztek, kik a memorandumot a miniszterhez kívánták előbb fölterjeszteni.

Valószínűleg a miniszterium, még a memorandum fölterjesztése előtt intézkedni fog, hogy a sérelmes rendeletnek hatályát vegye.

— Hogy a kir. törvényszékeknek és telekkönyvi hatósággal fölruházott kir. járásbíróknál vezetett hiteltelekkönyvek mindenhol a törvénynek megfelelő pontossággal kezeltesse, a m. kir. igazságügyminiszter körrendeletileg az összes kir. törvényszékek elnökeit és telekkönyvi hatósággal fölruházott kir. járásbírókat utasította, hogy az A. B. és C. lapok mindég külön nyomtatott iven kezdendők, és szükség esetében hozzáteendő hasonló új iven folytatandók, a miért is, ha eddig erőlt gondoskodva nem lenne, a nevezett lapokból a szükséghez képesti aránylagos mennyiség ezennel nyomtatandó.

Továbbá, ha az időközben létesült birtokszabályozás folytán valamely községbeli telekkönyvek átalakittaknak, akkor, tekintettel arra, hogy a telekkönyvekbe csak törvényszéki határozat folytán tehető valami bejegyzés, a törvényszék által mindannyiszor az eddigi birtokállapot megszüntetése s az új tagosítási állapotnak bevezetése határozatilag elrendelendő és azon végzés az illető telekkönyvekben is kitüntetendő; és hogy végre az újonnan átalakított telekkönyvekhez tartozó térképek, melyek mint legújabb tapasztaltatott, a munka könnyítése végett az illető községbeli egész határt magában foglaló egy nagy rajzban szoktak készíttetni, az egyformaság, tartósság s különösen könnyebb kezelés tekintetéből a határ nagyságához aránylag több szeletre felosztva készítenők.

Dürüczkölő.

Egy újabb keletű püspöki körlevél szerint: „Az ész oly tehetetlen, hogy minden abszurditásra hajlandó. A lelkiismeret szabadsága örültség. Az embernek nem áll szabadságában, azon hitet követni és vallani, melyet esze világa által vezetve, igaznak tart. A sajtó istentelen, kezelői a legelvetemültebb emberek, kik a modern eszmék szemétdombján legelésznek.“ Ezek mind igen szép, mind nagyon épületes dolgok; legfeltűnőbb azonban mégis csak az: hogy ezen püspöki encyclicát, nem a. o. domini 1600, s nem is Sámbar Mátyás, a Matkó szerint „hája-gos szemű jézsuita,“ hanem 1874-ben, a Ledochowsky elfogatása esztendejében, Schopper, rosnjai püspök irta, ékes latin nyelven. Nem tudjuk, hogy ezen papi fejedelem jézsuita-e vagy nem, annyi azonban bizonyos, hogy ha szemét nem is, de eszét annál vastagabb hályog borítja.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874. február 16-án és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

II. Tanács polgári ügyekben.

Petri Ádám k. t. r. b. által.

Puskás G. Lakatos József hagyatéka e. 1000 frt adósság előjegyzése, Baka Dánielné ifj. János Sándor e. okmány érvénytelenítése, ifj. Fetics Ferenc Szabó János e. 20 frt kártérítés, Fülöp János s. t. Csizsár Pál e.

39 frt fuvarbér, Salamon Miklós Koronka Pál e. somyh., Boez Áron Török Sándor e. 100 frt költsön, Baricz Leo Gergely Mihály s. társai e. 185 frt kártérítés iránti perök.

Szolga Miklós k. t. r. b. által.

Deján Akin s. t. Manteán Sandu e. 641 frt, Pete Juliánna Pete István s. t. e. örökösödési jog, Fogarasi Borbára Ágoston István e. tulajdonjog, Csiki Miklós Kecseti András e. 70 frt, Gönczi Károly Zagoni József e. 50 frt, Schvartz Mózes Szabó Miklós e. 40 frt, Kacsó Mária Ka. s. Eszter e. 38 frt, Csanádi Sámuel László Mária e. zárlat, Borbás Imre Stánkovics József e. 36 frt iránti perök.

Illyés Károly k. t. p. b. által.

Ince György Petoczki Antal e. 40 frt, ifj. Rácz János Besenyi Sándor e. 200 frt, Balázs Mihály Galló János s. t. e. birtokháborítás, Gál Mihály László András e. 113 frt 74 kr, Szathmári Lajos id. Bartha Lajos e. birtokháborítás, Tóth István öz. Hübner Józsefné ellen 132 frt, Máté Gergely Alb. Samoilá s. t. e. 200 frt, Főző József Mina János e. 184 frt 20 kr, Vajda Dénes Fried Hersch s. t. e. haszonbér megszüntetése, Skaliczki József Schivela Jóhán e. 148 frt, Rostás Rupi Vinczi Mózes e. 35 frt iránti perök.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Samu k. t. r. b. által.

Serlinkán Jósif emberölés, Freitag Márton s. t. sulyos testisértés, Cirmai Mihályné becsületsértés, Bognáriu Miklós testisértés, Vöncz Péter, hivatali hatalommal visszaélésért. Zajzon Károly, s. t. testisértés. Bajnoczli András, tulajdon biztosság iránt. Antal Gergely, becsülete. biztosság i. Kandeá Juon lui Juon s. t. sulyos testisértés ifj. Kovács Lajos s. t. sulyos testisértés, Veres Lajos e. sulyos testisértés, ó-dályai Irimie lui Nicolai csib s. t. sulyos testisértés iránti bűnügyök.

Vajda Simon k. t. r. b. által.

Zachin Filep testisértés, Girei Avram s. t. becsületsértés, Bottár István család, Barti Józsefné becsületsértés, Turcsa Domokos s. neje becsületsértés, Pánk Geraszim becsületsértés, Pinczi Lajos s. t. lopás, Maresa Elena becsületsértés, Bulbe Anis s. t. becsületsértés, Gereszim Dávid gyilkosság, Radu Juon gyújtás, Pongrácz Lajos nyilvános erőszakoskodás, Marczán Anania becsületsértés iránti bűnügyök.

Antalfy Gábor k. t. r. bíró által.

Bokor Nyisztor tulajdonbiztonság, Rauscher Antal testisértés, Zerbes Rosina becsületebiztonság, Szabó Lajos tulajdon és közintézkedések, Lugosi Rozália Babos Antalné becsületsértés, Reschner Frigyes vadászati tilalom áthágása, Jakabházi András testbiztonság e. Nicolai lui Emilian Koltor sulyos testisértés, Kelemen Péter emberölés iránti bűnügyök.

Spech Adolf k. t. r. bíró által.

Peskariu Mariutza becsületsértés, Gyárfás Anna becsületsértés, Kruppaner György becsületsértés, Tellmann Mihály s. t. tulajdonbiztonság, Ongyent Juon becsületsértés, Schneider János becsületsértés, Biánki Tamásné st. becsületsértés ianti bűnügyök.

Sztoyka Antal k. t. r. bíró által.

Pipás Juon s. társai tolvajság, Biánchi Tamásné s. társa becsületebiztonság, Péter Kerekes Károly Máyer Miklós s. társai több rendbéli tolvajság iránti bűnügyök.

Dr. Dózsa Miklós k. t. p. bíró által.

Farkas Antal testisértés, Pát Tódor s. társa tolvajság, Marku Juon s. t. testisértés, Hurlea Dinu tolvajság, Kovács Mihály becsületsértés, Kiss Sámuelné becsületsértés, Mátyás József testisértés, Kőszegi Józsefné becsületsértés, Onea Nicolai becsületsértés, Binder Mihály testi sértés, Schuller János becsületsértés, Volf Katharina becsületsértés, Barth András becsületsértés, Zikeli János becsületsértés, Streifert P. s. t. becsületsértés, Léta M. becsületsértés, Foris M. s. t. testisértés, Borisiu J. st. becsületsértés, Comsea Fiprián testisértés, Orend S. becsületsértés, Lupea J. s. társa közintézkedések elleni kihágásos, Kolbász Jákob közbiztonság és elleni kihágásos, Kucseán Pétre és társai becsületsértés, Simó Benedek életbiztonság elleni kihágásos, Simén György testbiztonság elleni kihágásos iránti bűnügyök.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Popovics Servián k. t. r. b. által.

Máthé Simon Iszlai László e. egy állomány urbéri természete, Kelemen János Iszlai László e. urbéri viszony meghatározása iránti perök.

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ

Főmunkatárs és a jogi rész vezetője: Kuti Albert

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt az ev. ref. főiskola gyorssajtóján 1874.

Hirdetmények.

Tordamegye, Aranyos- Marosszék tanfelügyelősége.

289 és 399. számhoz.

1873.

Hirdetmény.

A főméltóságú magyar kir. vallás- és közoktatásminiszterium mult évi 24835 és 20078. sz. alatti rendeletével Maros-Ludason egy községi, Üvegesürön egy állami elemi iskola építését rendelve el, ezen építkezések biztosítására **folyó évi márczius 6-án d. e. 9 óráig** kezdve, a maros-vásárhelyi magyar kir. mérnöki hivatal irodájában nyilvános árlejtés fog tartatni.

Ezen építkezéseknél a kikiáltási árak következők:

1. A m.-ludasi községi iskolának felépítése 12,853 frt 26 kr.

2. Az üvegesüri állami elemi iskolának felépítése 6090 frt.

Az árlejtés elkülönítve fog megtartatni, s a legjutányosabb vállalkozónak átadatni.

Vállalkozni kívánók 5% bánatpénzt kötelesek betenni, megjegyeztetik, hogy vállalkozó betett bánatpénzét a vállalati ár 10%-ra kiegészíteni tartozik.

Az árlejtés alapjául szolgáló terv, költségvetés és okmányok megtekinthetők a tanfelügyelőségi irodában.

Maros-Vásárhelyt, 1874. évi febr. hó 12.

Filep Albert,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

(7)

(1—1)

Vizsgáljatok meg mindent, s tartsátok meg a jót

(1)

(3—3)

Számtalan esetekben jönnek bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusítványai által kintetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhnyövény-nedve.

Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üveg tégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-ról a növényország leghasznosabb neimeiből a legszorgalmatosabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitűnőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorhaj, vérhas, puffadás és kólika-fájdalmak ellen. Ezenkívül leghathatós és legerősebb szer hosszas es kimerető betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50 kr. kisebb üvegé 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Maros-Vásárhelyt Bucher M. kereskedőnél, Aradon Tonts és társánál, ugy Prener W.-nél, Balásfalván Schissel K. gyógyszerésznél, Beszterczén Kelp F.-nél, Baróthon L. bitzky M. gyógyszerésznél, Szászvároson Rekert gyógyszer., Gyulafehérvárt Boos K.-nál, Csíkszeredán Leicht F.-nél, Forgáson Steinburg I.-nél, Gy.-Ditrón Szathmari I.-nél, Gy.-Szt-Miklós Fröhlich F.-nél, Brasóban Jekelius Nándor, Kugler Ede, Száva gyógyszerészek és Galtz G. kereskedőnél, K.-Vásárhelyt Lukács F.-nél, Kolozsvárt Binder K. gyógyszerésznél, Kovásznán Mehlik és Imre, Modgyesen Hinz A. gyógyszerésznél, Szász-Régenben Dietrich S.-nál, S.-Szt-Györgyön Csuttag és társánál, Segesvárt Teutsch I. B., Szamos-Ujvárt Csasz J.-nél, Temesvárt Wessely M.-nél és I. Peiher gyógyszerésznél.

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven.